

Izglītības pārskats Education at a Glance 2022

Prezentācijas pasākums Latvijā

Heewoon Bae

Izglītības un prasmju direktorāts

2022. gada 5. oktobrī

Izglītības pārskats Education at a Glance 2022

COVID-19: No krīzes vadības līdz krīzes
pārvarēšanai

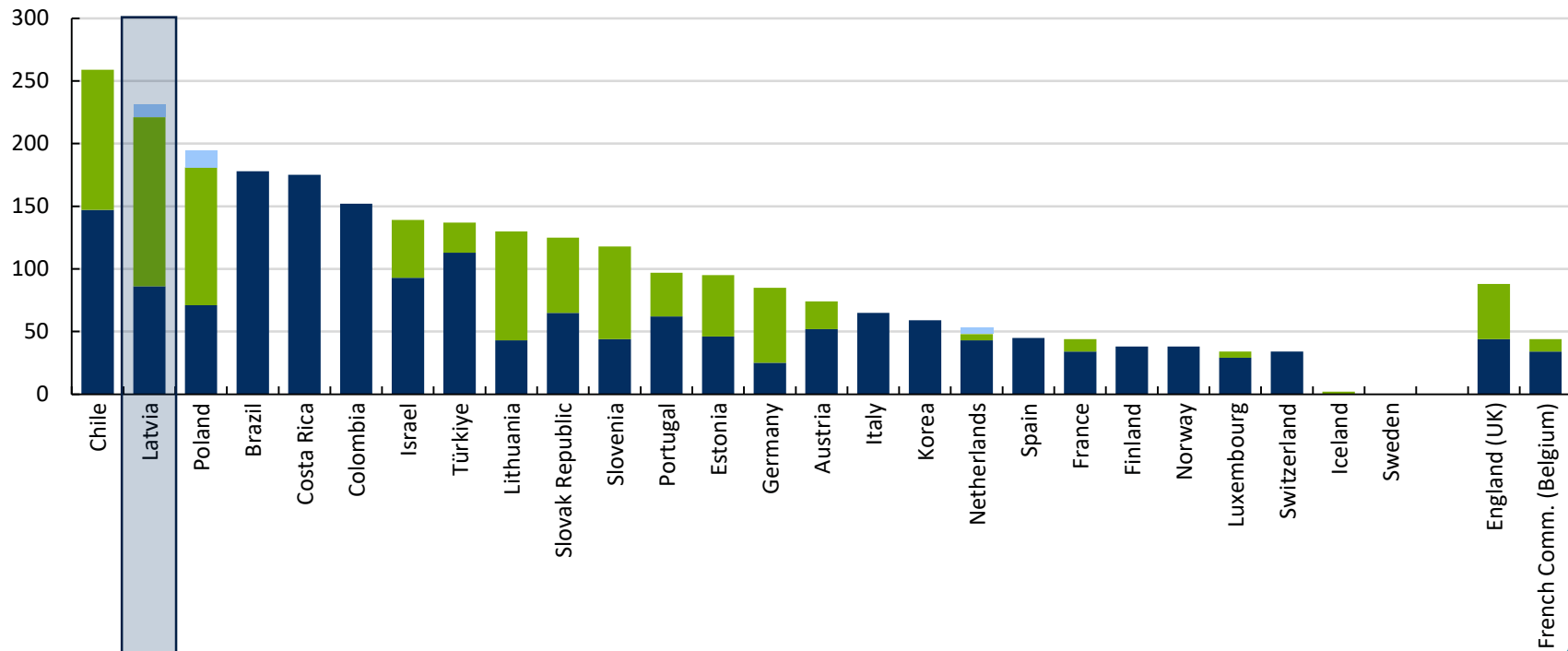
Skolas Latvijā bija slēgtas ilgstoši, tās nestrādāja arī 2022. gada sākumā

1. attēls

Pamatskolu slēgšana Covid-19 dēļ (2020., 2021. gadā un 2022. gada pirmajā ceturksnī)

■ 2019./2020. m. g. (jeb 2020.)   ■ 2020./2021. m. g. (jeb 2021.)   ■ 2021./2022. m. g. (jeb 2022.)

Dienas

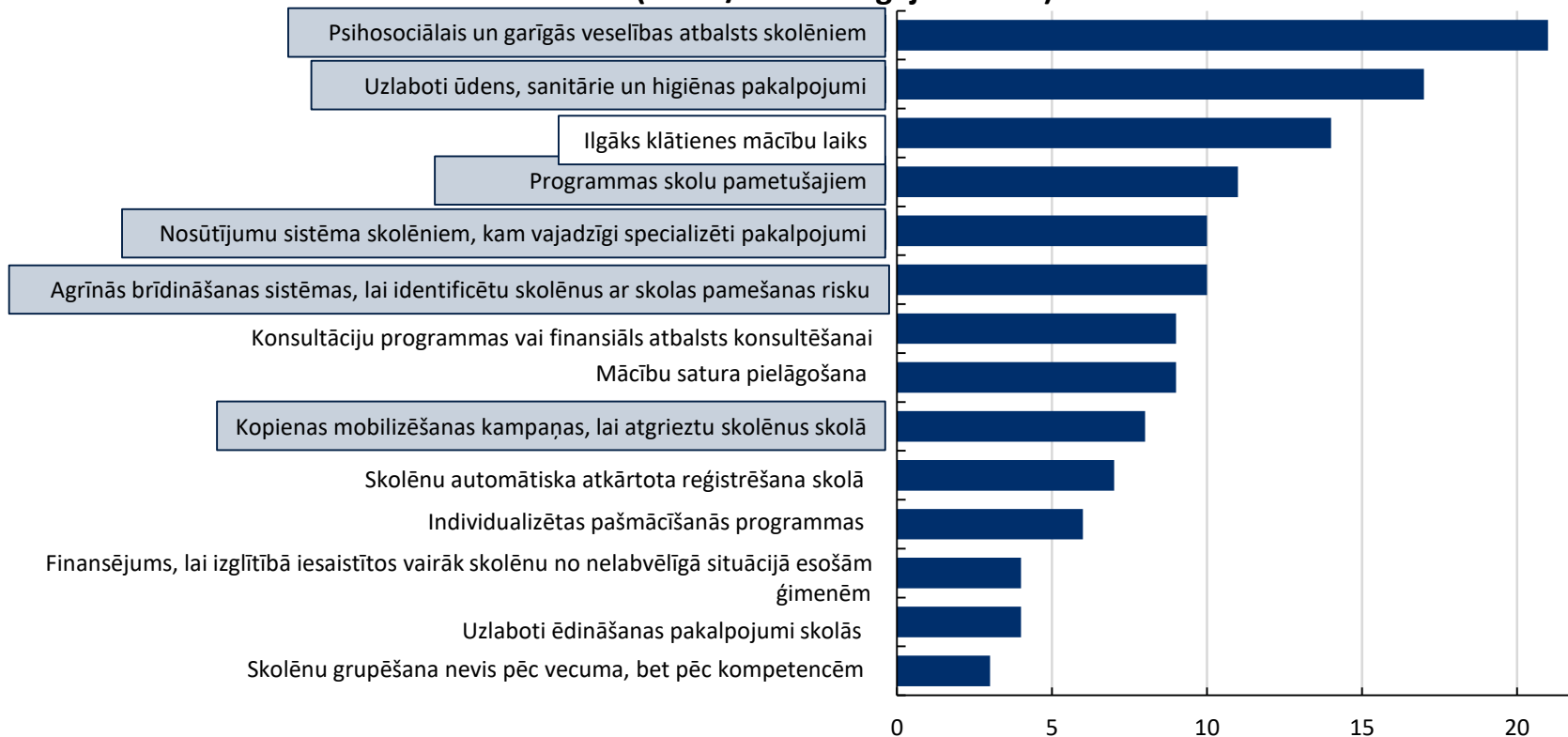

Pandēmijas ietekmes mazināšanas pasākumi aptvēra dažādas jomas

5. attēls

To valstu skaits, kuras īstenojušas skolēniem paredzētu Covid-19 seku mazināšanas politiku (2021./2022. m. g. jeb 2022.)

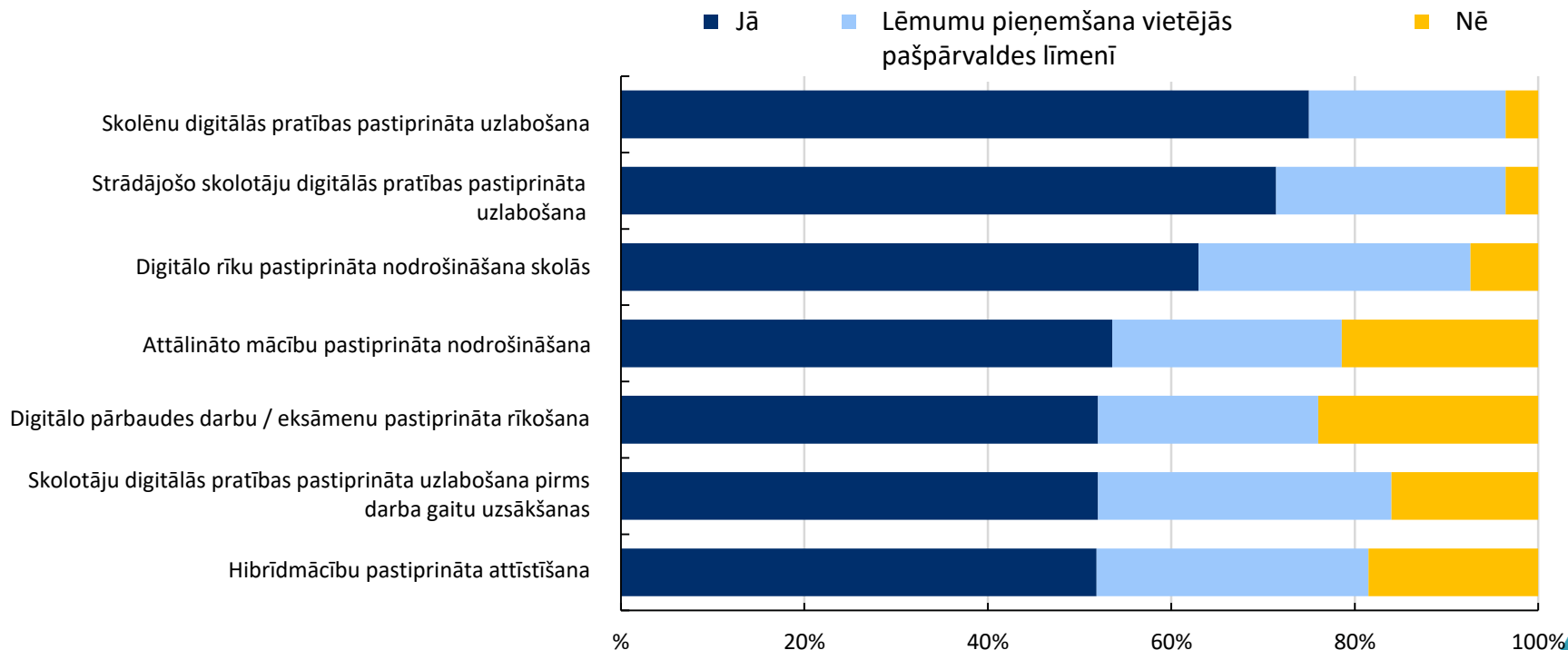

Pandēmijas būtisks mantojums: izplatītāka digitālo rīku izmantošana

4. attēls

To valstu proporcija, kuras plāno uzturēt vai attīstīt Covid-19 dēļ īstenotos digitalizācijas pasākumus

Izglītības pārskats Education at a Glance 2022

Augstākās izglītības rādītāji Latvijā ir uzlabojušies
un absolventiem nodrošina daudz ieguvumu

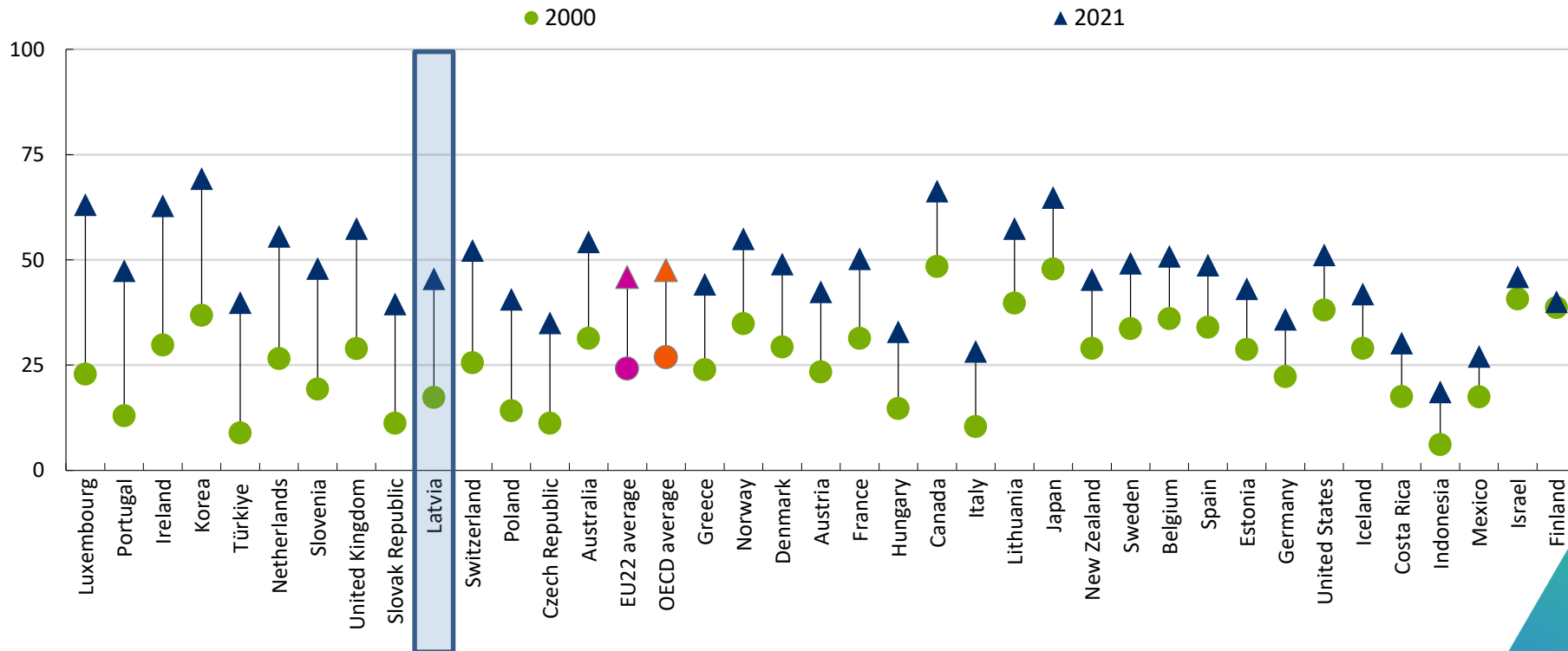

Augstākās izglītības rādītāju uzlabošanās Latvijā pārsniedz OECD vidējo rādītāju

A1.1. attēls

Izmaiņas augstāko izglītību ieguvušo 25–34 gadus veco iedzīvotāju daļā (2000. un 2021.)

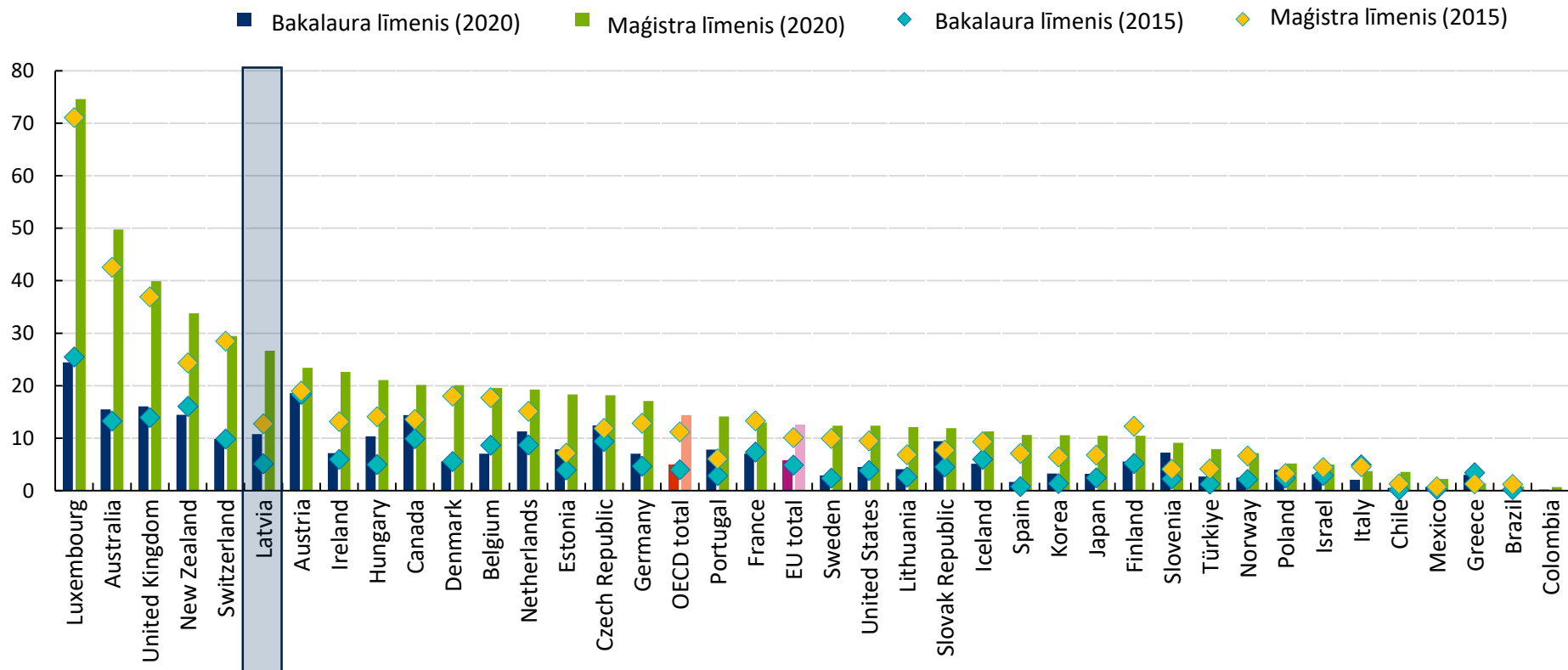
Piezīme: Valstis ir sakārtotas pēc izaugsmes apmēra dilstošā secībā

Aizvien vairāk augstākās izglītības ieguvēju ir starptautiskie studenti

B6.1. tabula

Starptautisko un ārvalstu studentu mobilitāte augstākajā izglītībā (2015. un 2020.)

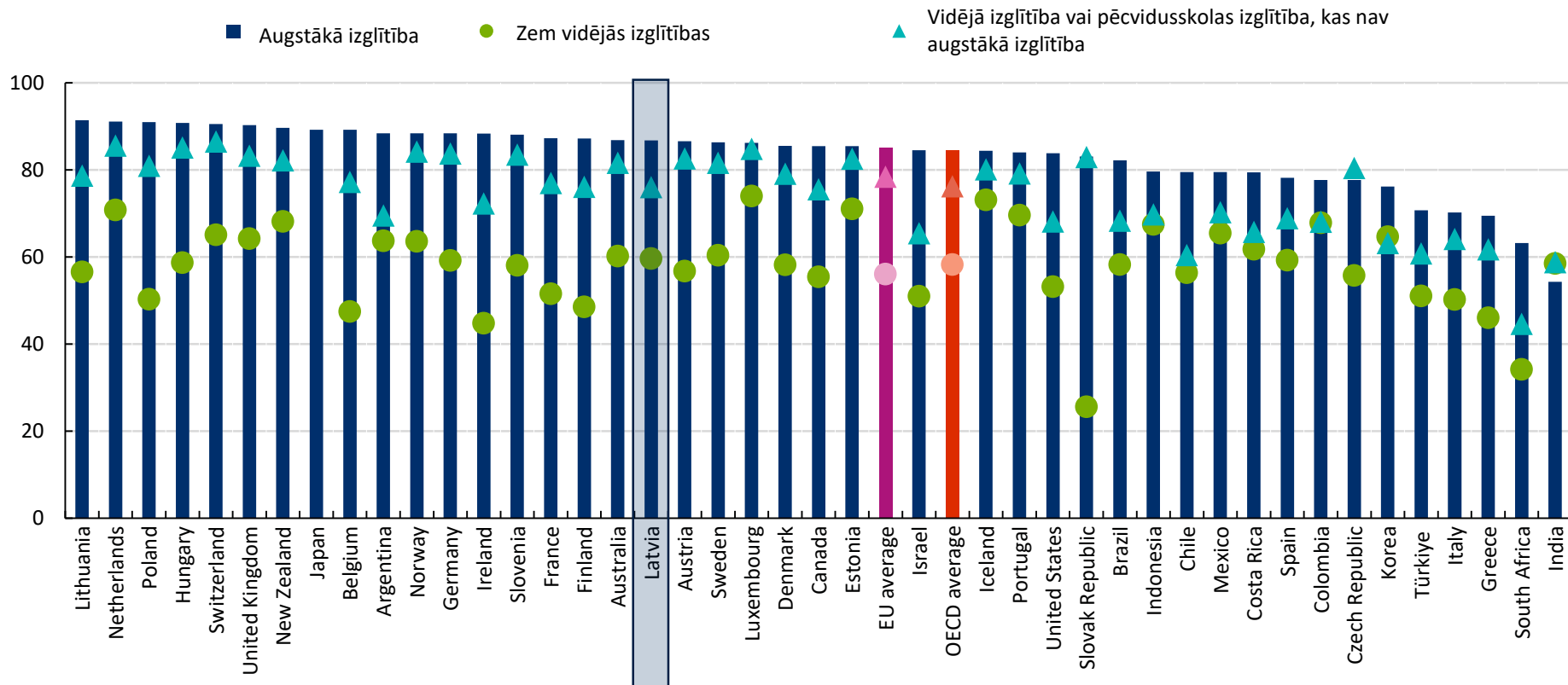

Augstskolu absolventiem ir lielākas nodarbinātības iespējas, nekā personām ar citu kvalifikācijas līmeni

A3.2. tabula

25–34 gadus veco iedzīvotāju nodarbinātības rādītāji, pēc iegūtās izglītības līmeņa (2021.)

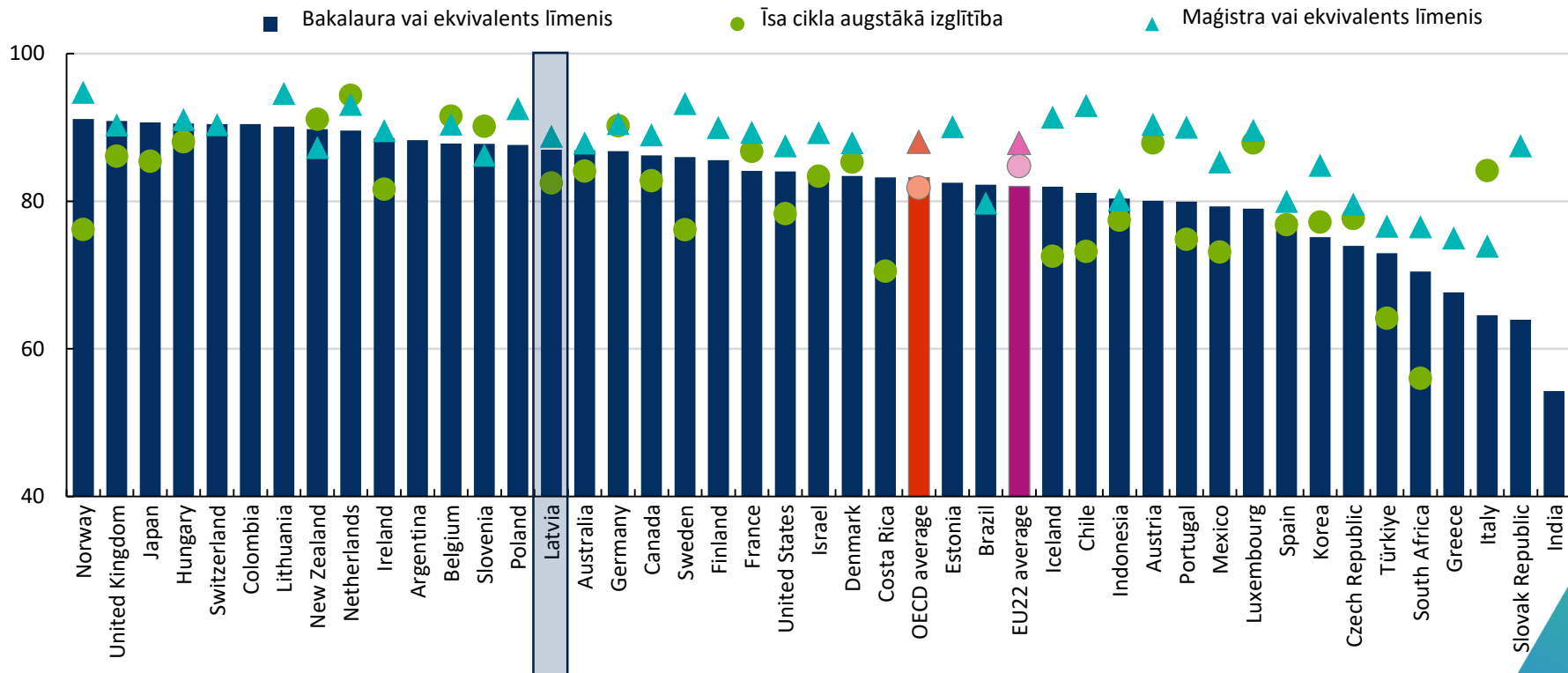

Starp personām ar augstāko izglītību labāki nodarbinātības rādītāji ir tiem, kas ir ieguvuši augstāku izglītību

A3.2. attēls

25–34 gadus veco iedzīvotāju nodarbinātības rādītāji, pēc iegūtās augstākās izglītības līmeņa (2021.)

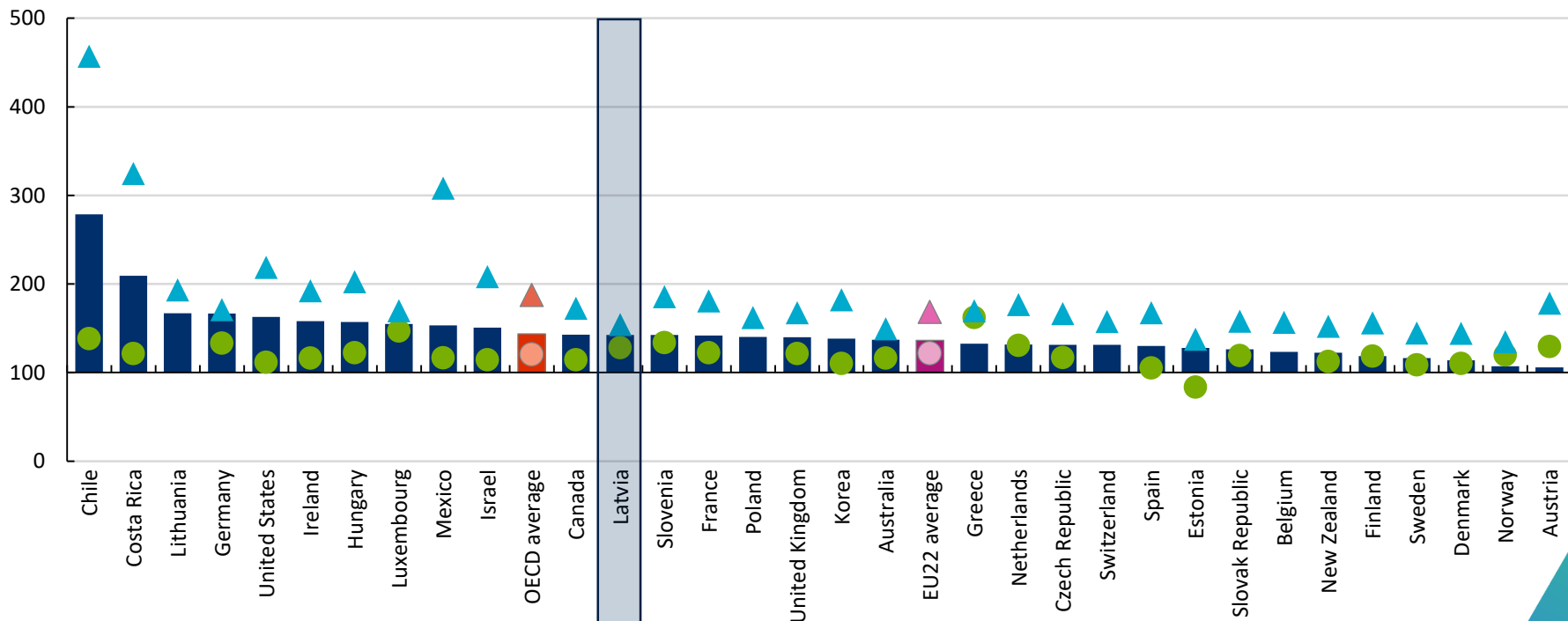
Algas personām ar augstāko izglītību joprojām ir augstākas, bet iegūtajam augstākās izglītības līmenim Latvijā šajā ziņā nav lielas nozīmes

A4.2. attēls

Augstāko izglītību ieguvušo relatīvie ienākumi, pēc augstākās izglītības līmeņa (2020.)

Vidējā izglītība = 100

■ Bakalaura vai ekvivalents līmenis   ● Īsa cikla augstākā izglītība   ▲ Maģistra vai ekvivalents līmenis

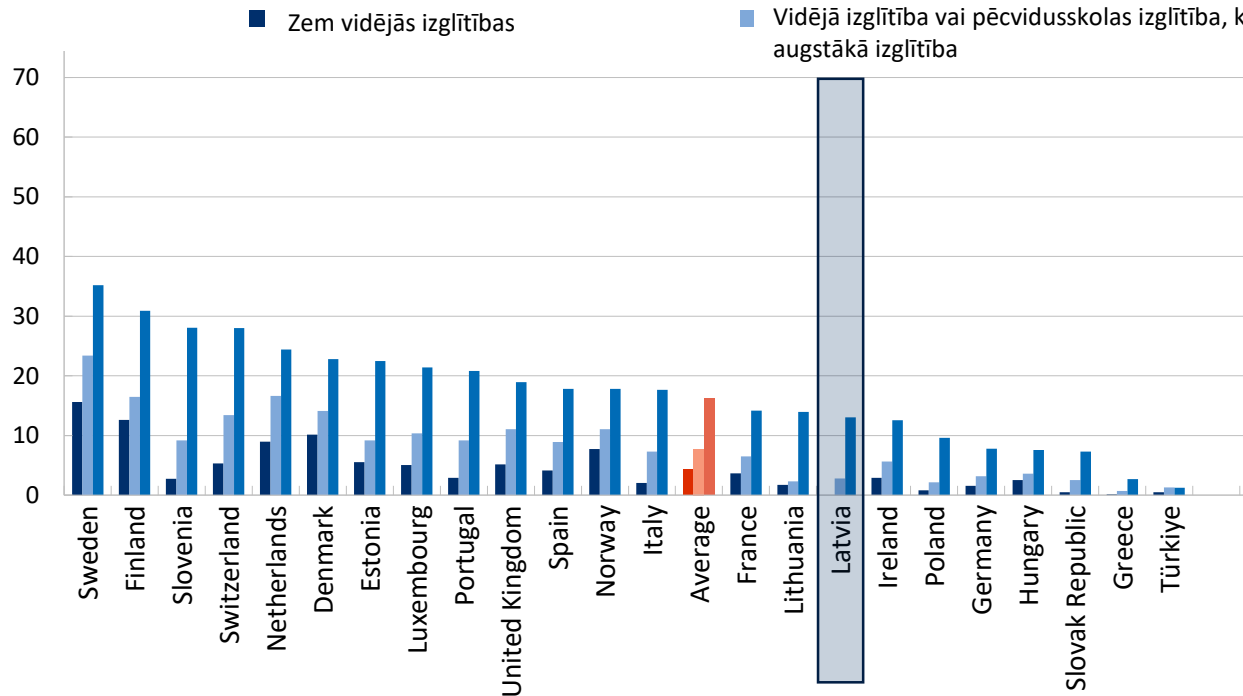

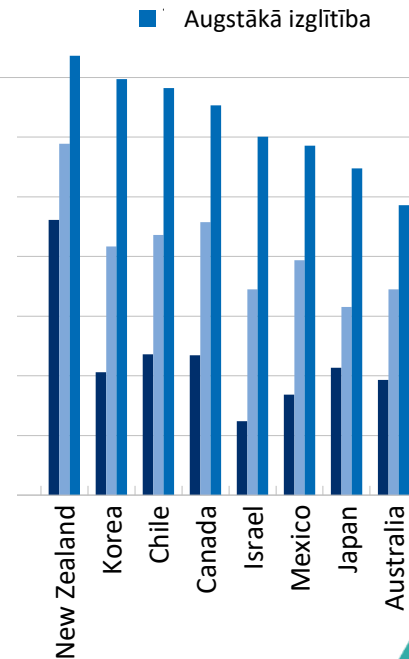
Arī neformālajā izglītībā un apmācībās biežāk iesaistās tieši personas ar augstāko izglītību

A7.5. attēls

Dalība neformālajā izglītībā un apmācībās, pēc izglītības līmeņa (2021.)

Aptaujas references periods:
četras nedēļas pirms intervijas

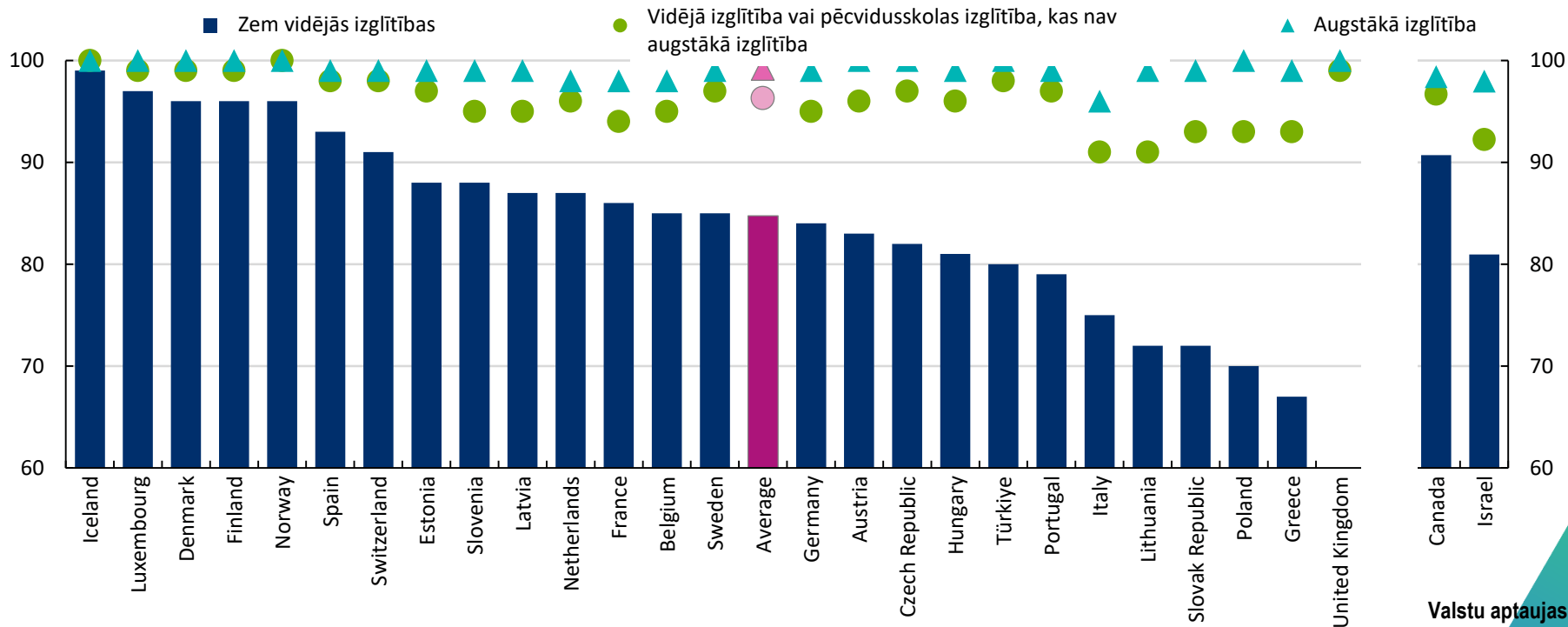

Aptaujas references periods:
12 mēneši pirms intervijas

Interneta izmantošanas biežuma rādītāji augstāko izglītību ieguvušajiem ir praktiski vienādi

A6.1. attēls

To 25–54 gadus veco iedzīvotāju daļa, kas internetu izmanto vismaz reizi nedēļā, pēc izglītības līmeņa (2021.)

ES pētījums par IKT izmantošanu mājāsaimniecībās un individuāli

Valstu aptaujas

Izglītības pārskats Education at a Glance 2022

Augstākās izglītības rādītājus ietekmē studiju
virziens

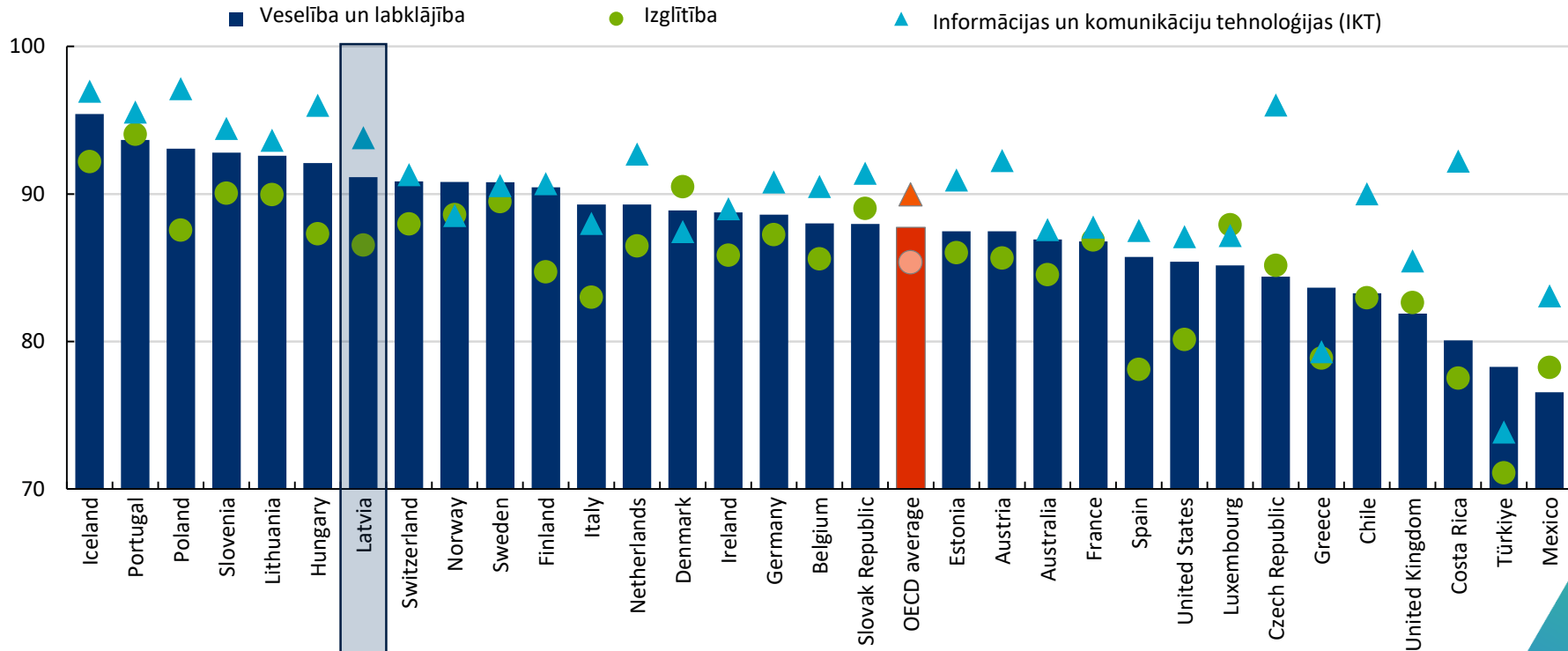

Augstāko izglītību ieguvušo personu nodarbinātības rādītājus ietekmē studiju virziens

A3.1. attēls

Augstāko izglītību ieguvušo nodarbinātības rādītāji, pēc studiju virziena (2021.)

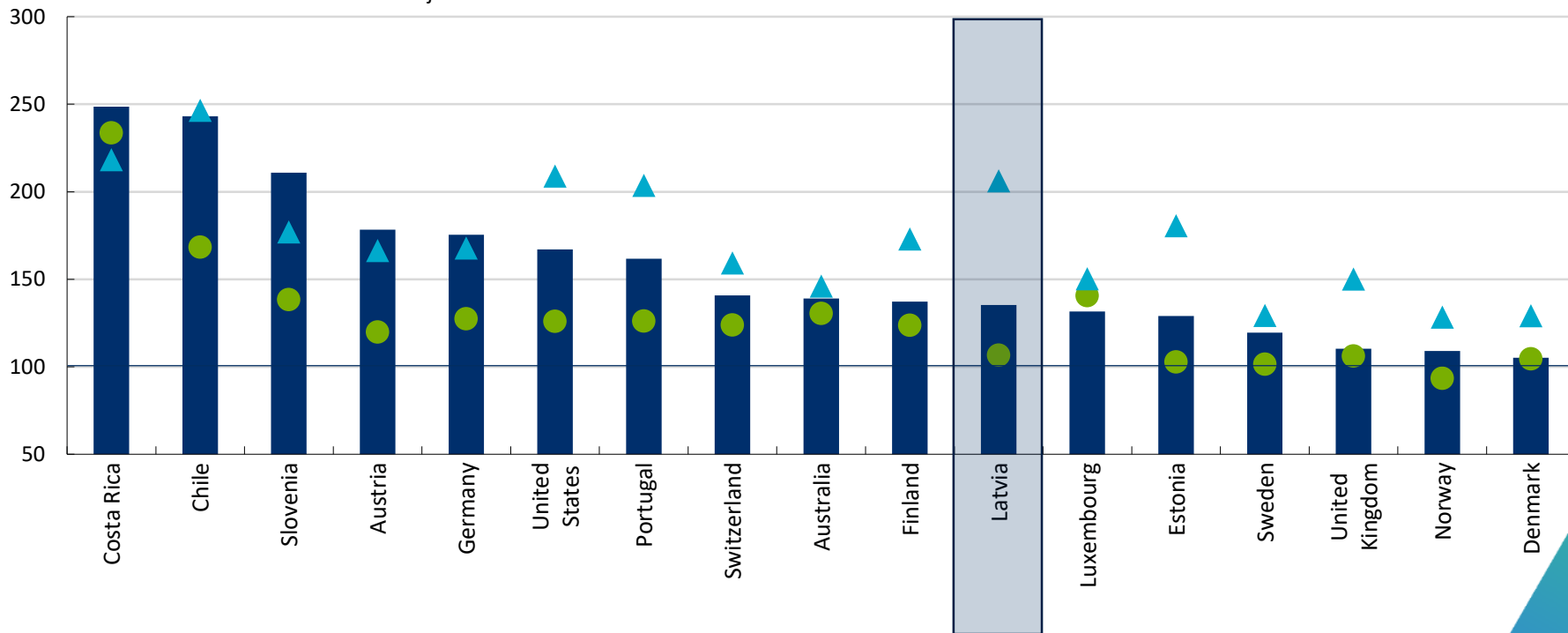
Studiju virziens ietekmē arī ienākumu rādītājus

A4.4. attēls

Augstāko izglītību ieguvušo relatīvie ienākumi, pēc studiju virziena (2020.)

25–64 gadus veci pilna laika visu gadu strādājošie; procentos; vidusskolas izglītība (visas jomas) = 100

■ Veselība un labklājība   ● Izglītība   ▲ Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT)

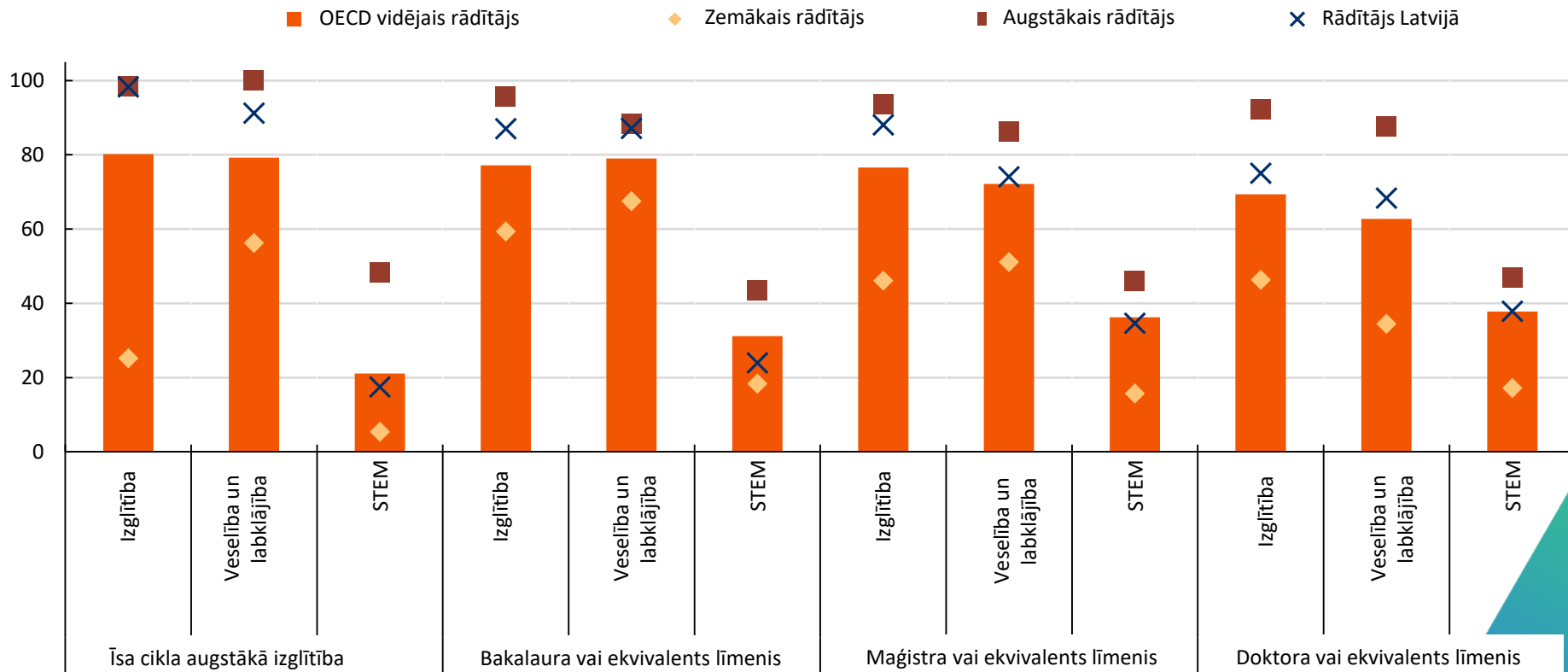

Dažādos studiju virzienos vērojamas lielas atšķirības dzimumu pārstāvēšanas ziņā studijas uzsākušo personu grupā

B4.1. attēls

To sieviešu daļa, kas uzsāk augstāko izglītību, pēc izvēlēta studiju virziena un izglītības līmeņa (2020.)

Izglītības pārskats Education at a Glance 2022

Ne visiem vidusskolas beidzējiem ir tieša piekļuve
augstākajai izglītībai, un skolas pabeigšanas rādītāji
Latvijā ir zemi

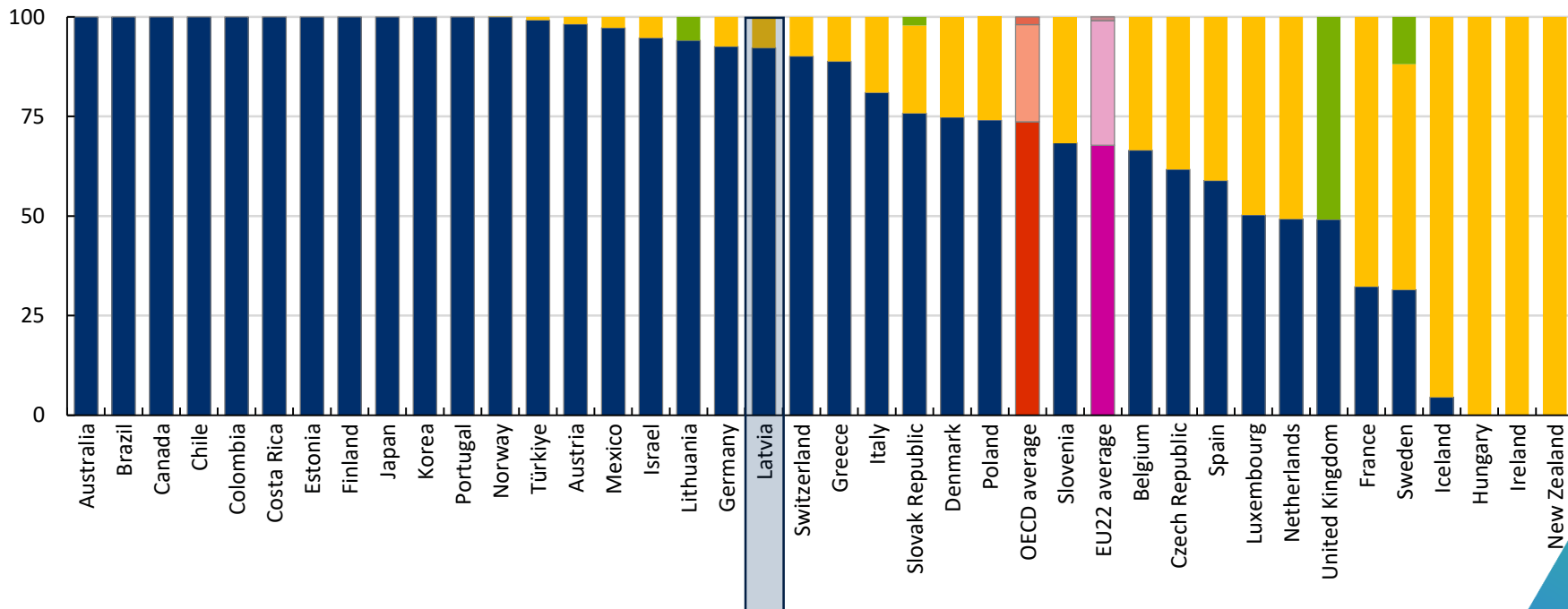

Ne vienmēr vidējā līmeņa profesionālā izglītība un apmācība (VET) nodrošina piekļuvi augstākajai izglītībai

B3.3. attēls

Profesionālās vidējās izglītības absolventu sadalījums pēc pabeigšanas līmeņa (2020.)

- Daļēji pabeigta izglītība bez tiešas piekļuves pēcvidusskolas līmeņa izglītībai, kas nav augstākā izglītība, vai augstākajai izglītībai
- Izglītība pabeigta bez tiešas piekļuves augstākajai izglītībai
- Izglītība pabeigta ar tiešu piekļuvi augstākajai izglītībai

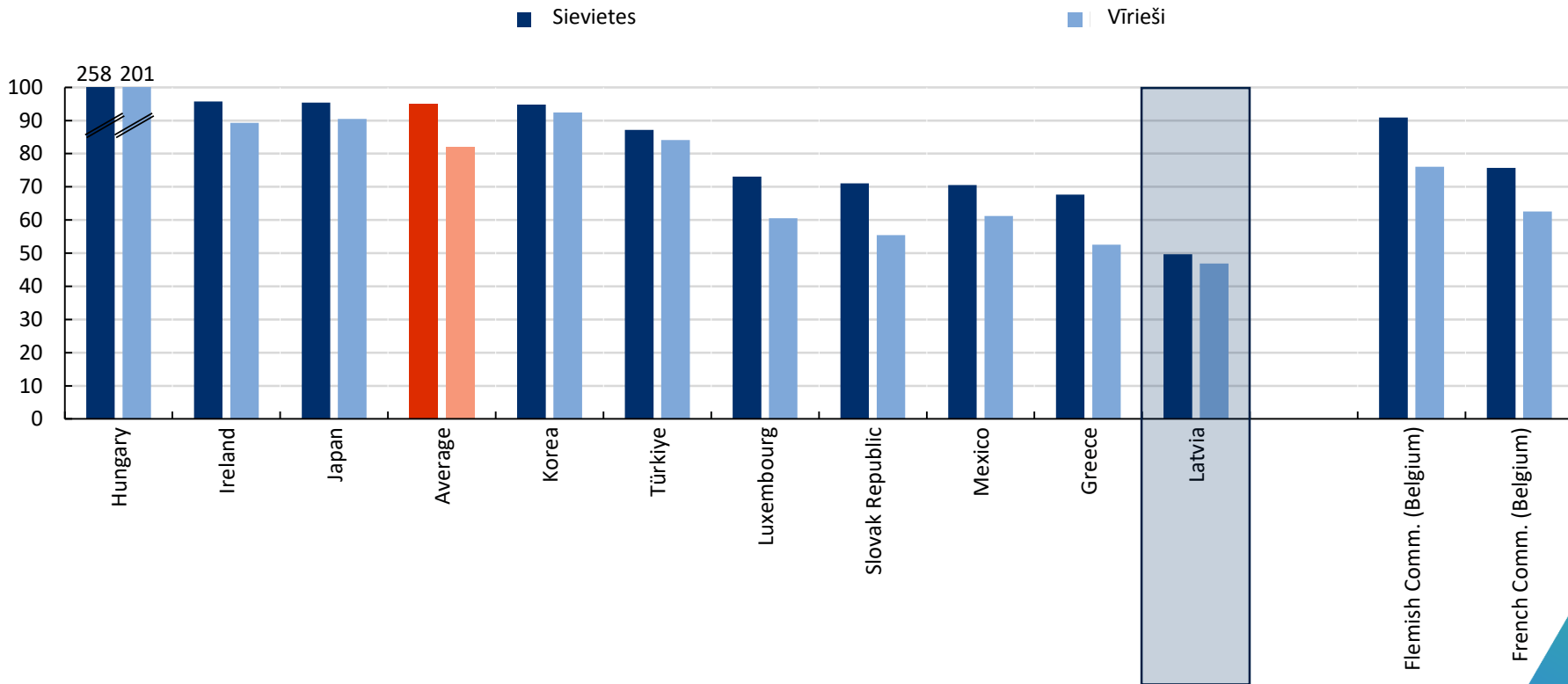

Bakalaura līmeņa programmu pabeigšanas rādītāji ir zemāki vīriešiem

B5.a. tabula

Pilna laika bakalaura līmeņa pabeigšanas rādītāji šķērsriezuma pētījumā, pēc dzimuma (2020.)

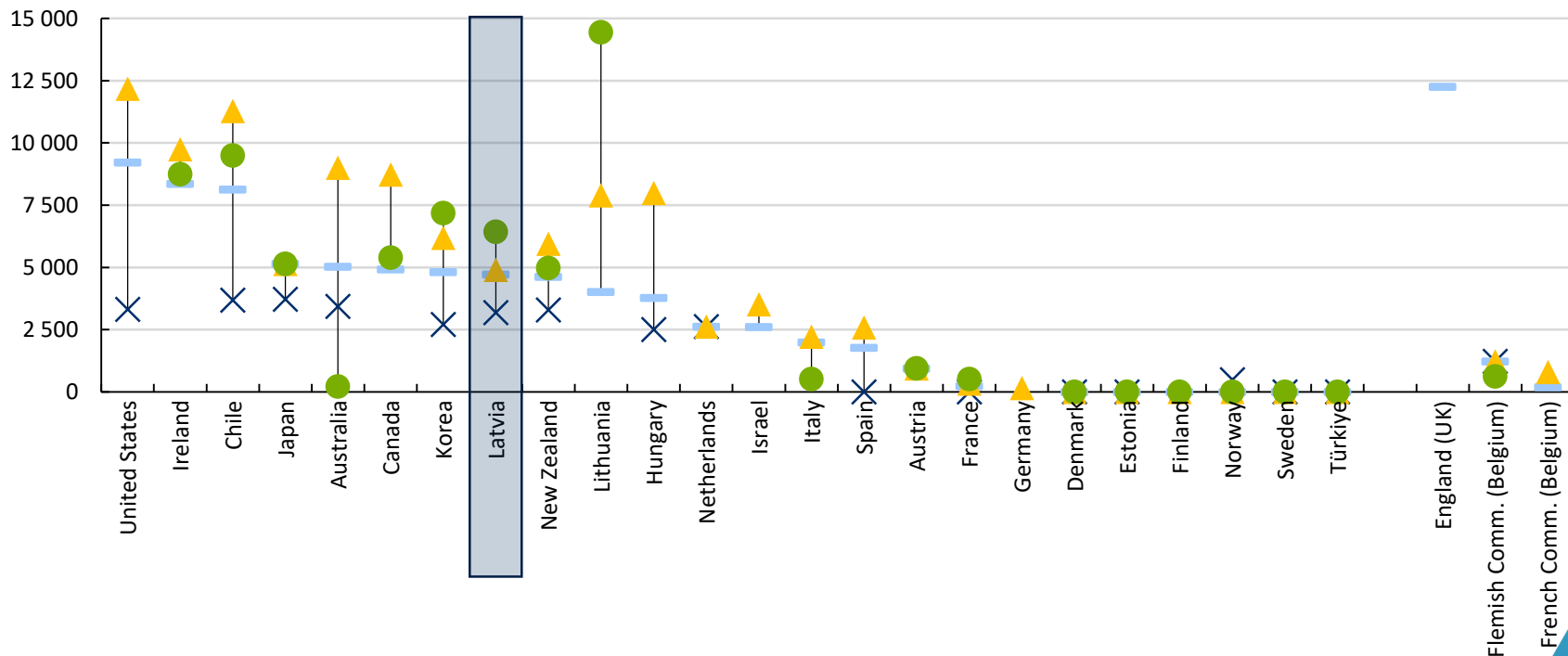
Sākt studijas augstākajā izglītībā, bet neiegūt grāda dotos labumus var būt dārgi

C5.1. attēls

Publisko izglītības iestāžu vietējiem studentiem noteiktā vidējā gada studiju maksa, pēc izglītības līmeņa (2019./2020.)

USD, konvertēts, izmantojot PPP

× Īsa cikla augstākā izglītība   — Bakalaura līmenis   ▲ Maģistra līmenis   ● Doktora līmenis

Piezīme: Dati ietver no valsts atkarīgas privātās iestādes Beļģijas flāmu kopienā, Apvienotās Karalistes Anglijā un Latvijā.

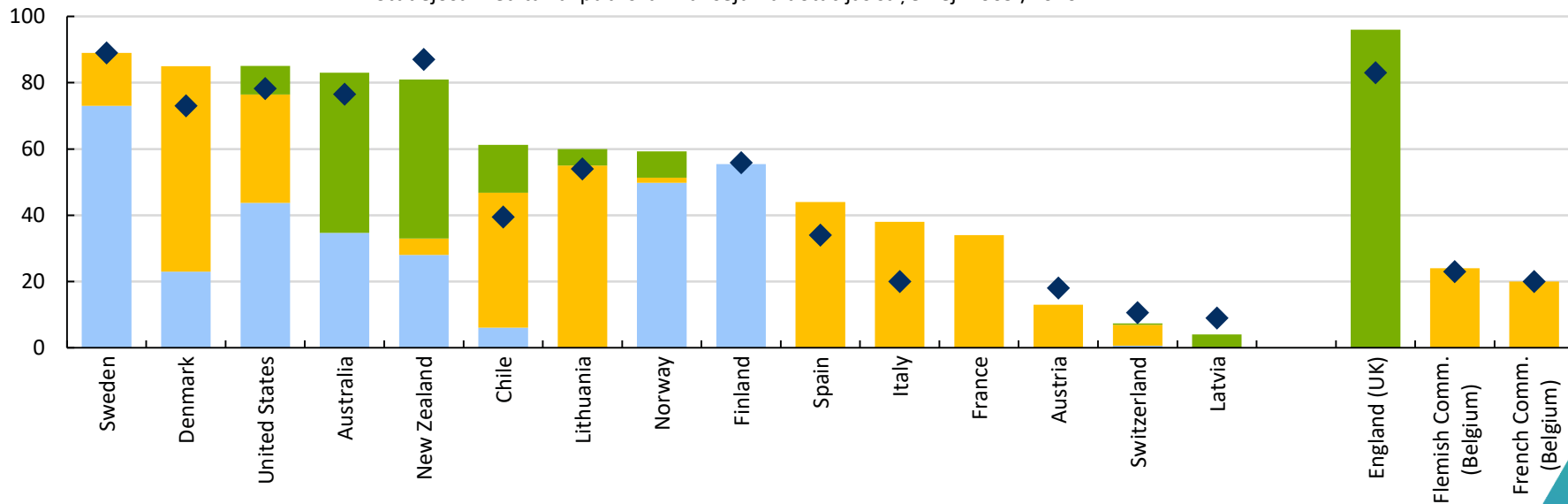

It īpaši tāpēc, ka Latvijā publiskā finansējuma atbalstu saņem maz augstākajā izglītībā studējošo

C5.4. attēls

To vietējo augstākajā izglītībā studējošo daļa, kas ir pilna laika studenti un saņem publiskā finansējuma atbalstu (2009./2010. un 2019./2020.)

- Publiskā finansējuma vai valdības garantēti privātie kredīti tikai 2019./2020.
- Publiskā finansējuma dotācijas/stipendijas tikai 2019./2020.
- Publiskā finansējuma dotācijas/stipendijas un publiskā finansējuma vai valdības garantēti privātie kredīti 2009./2010.
- ◆ Studējošā kredīta vai publiskā finansējuma dotācijas saņēmēji 2009./2010.

Izglītības pārskats Education at a Glance 2022

Augstākajai izglītībai tiek atvēlēta lielāka daļa
no kopējā finansējuma izglītībai, bet atvēlētā
finansējuma apmērs dažādās valstīs atšķiras

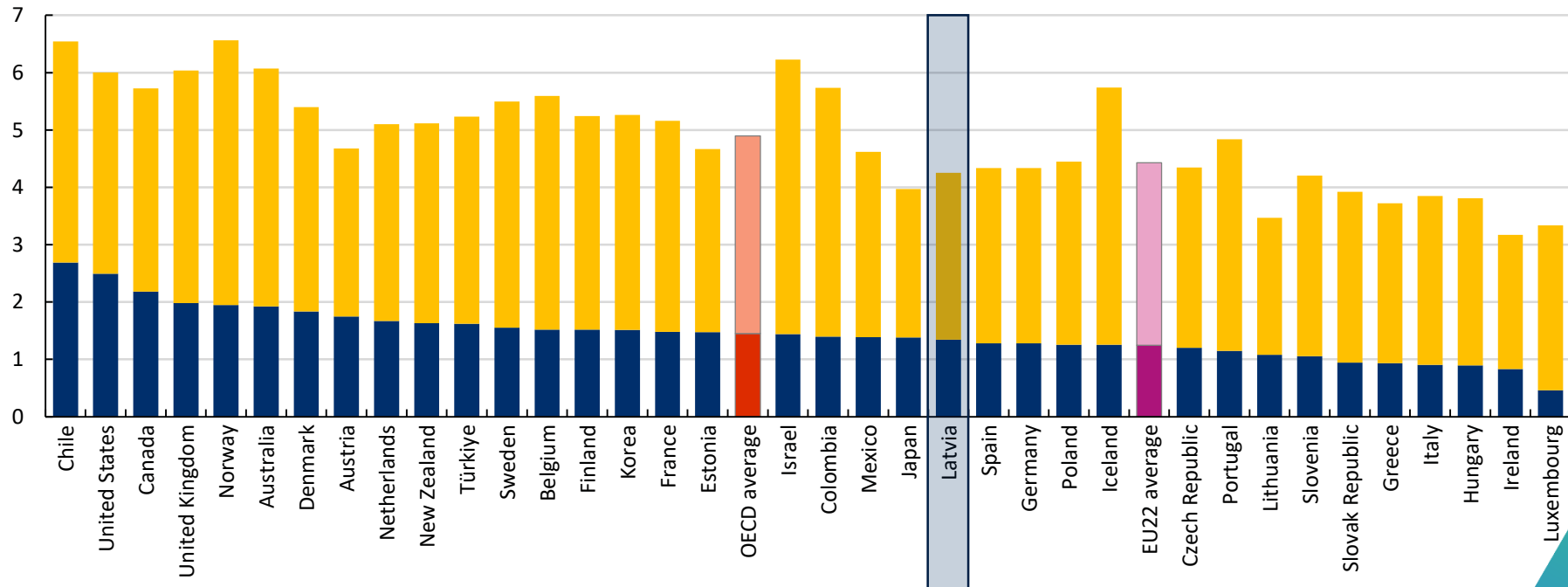

OECD valstis izglītības iestādēm no pamatskolas līdz augstskolas līmenim vidēji atvēl 5% no IKP

C2.1. attēls

Izglītības iestāžu kopējais budžets procentuāli no IKP (2019.)

■ Pamata, vidējā un pēcvidusskolas, bet ne augstākā izglītība
■ Augstākā izglītība

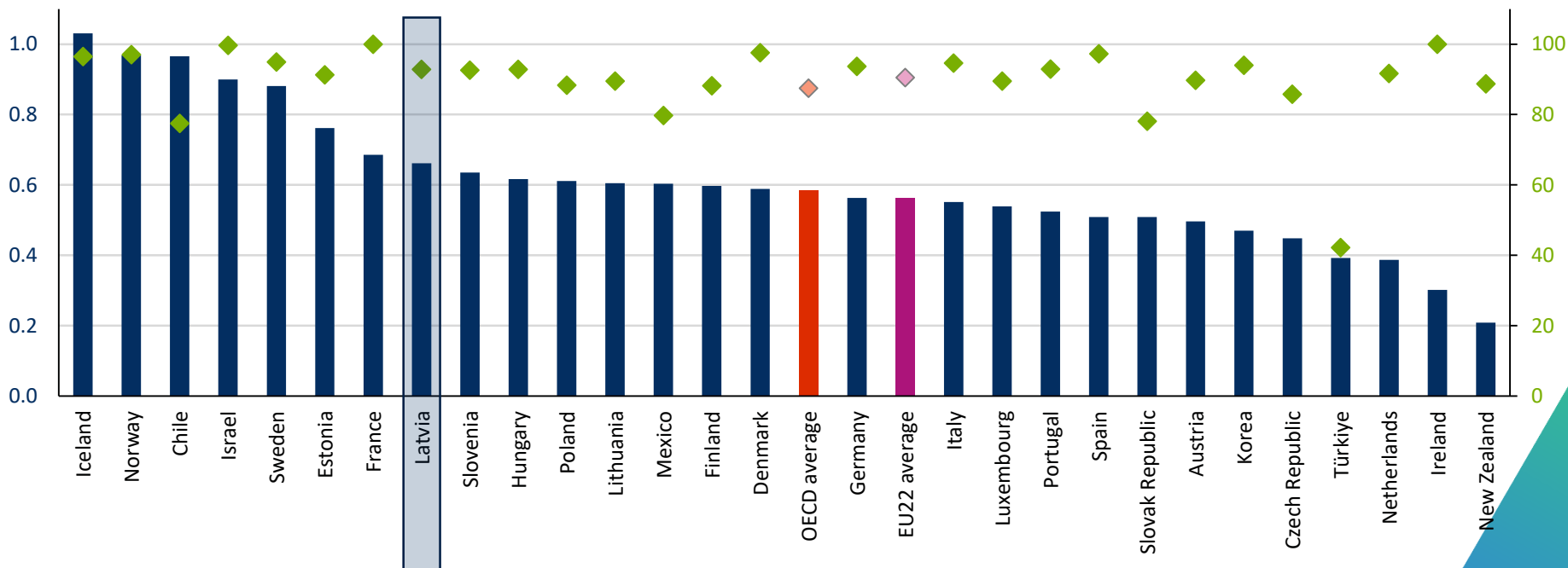

Mazo bērnu izglītošanā Latvija iegulda vairāk nekā OECD valstis vidēji

B2.1. un B2.3. tabula

Tēriņi par visiem 3 līdz 5 gadus vecajiem bērniem, kas apgūst agrīnās pirmskolas un pirmskolas izglītību (pamatojoties uz audzēkņu skaitu)

- % no IKP, kas tiek atvēlēti visiem bērniem no 3 līdz 5 gadu vecumam, kas apgūst agrīnās pirmskolas un pirmskolas izglītību
- ◆ To 3 līdz 5 gadus veco bērnu procentuālais daudzums, kas apgūst agrīnās pirmskolas un pirmskolas izglītību

Līdzīgi vairumam citu valstu vislielākie tēriņi uz izglājamo Latvijā ir augstākajā izglītības līmenī, tomēr šis rādītājs ir zem OECD vidējā

C1.1. attēls

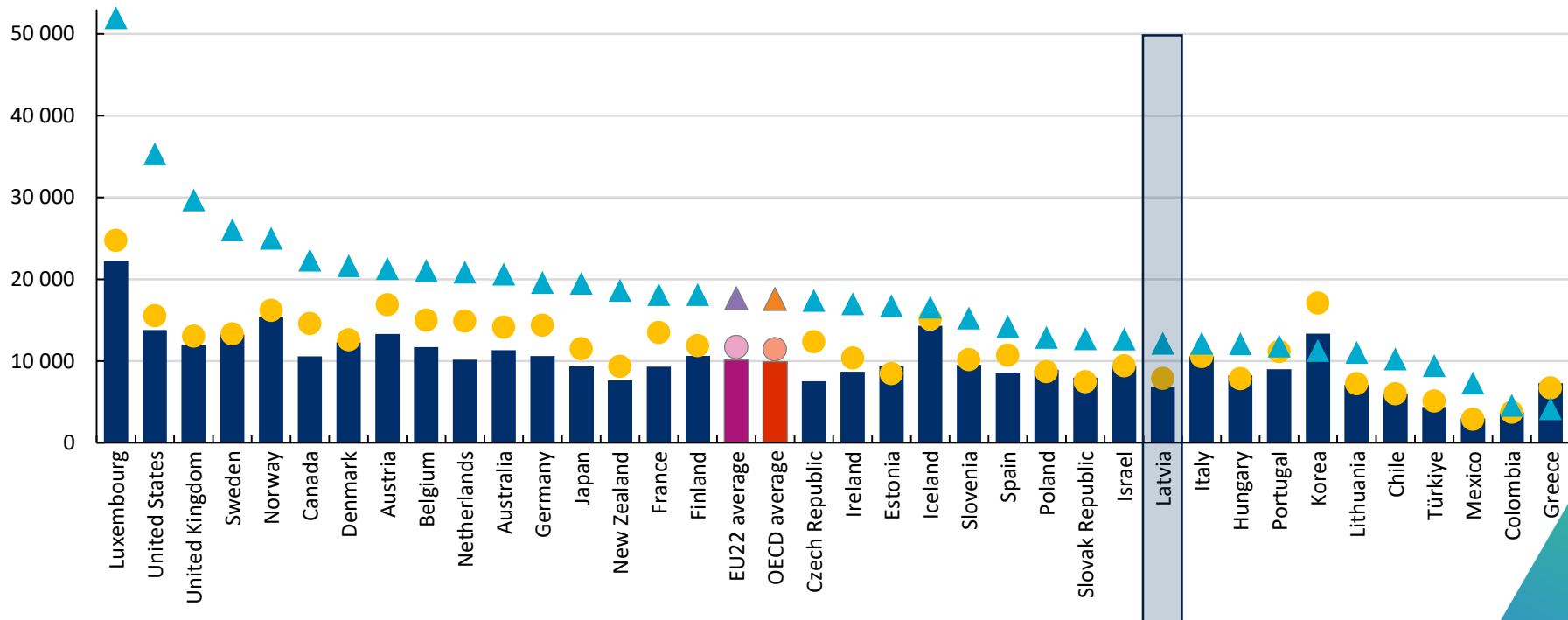
Kopējie tēriņi uz pilna laika ekvivalenta izglājamo, pēc izglītības līmeņa (2019.)

USD, konvertēts, izmantojot PPP

■ Pamatizglītība

● Vidējā izglītība

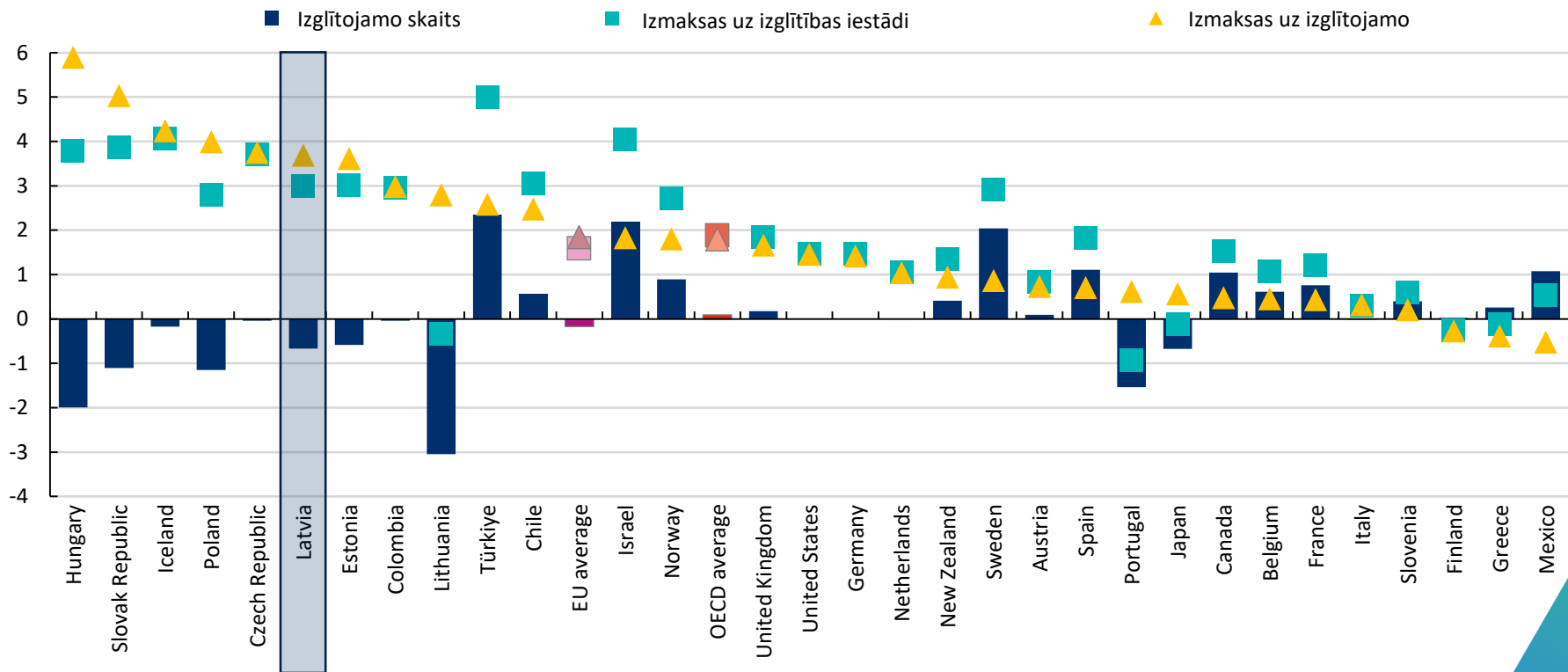
▲ Augstākā izglītība

... bet reālie izdevumi uz izglītojamo no pamata līdz augstākajam izglītības līmenim Latvijā pēdējos gados ir palielinājušies par 3,7% gadā C1.5. attēls

Kopējo izmaksu vidējais pieaugums gadā uz izglītības iestādi no pamata līdz augstākajam izglītības līmenim, pēc pilna laika ekvivalenta izglītojamā (2012.–2019.)

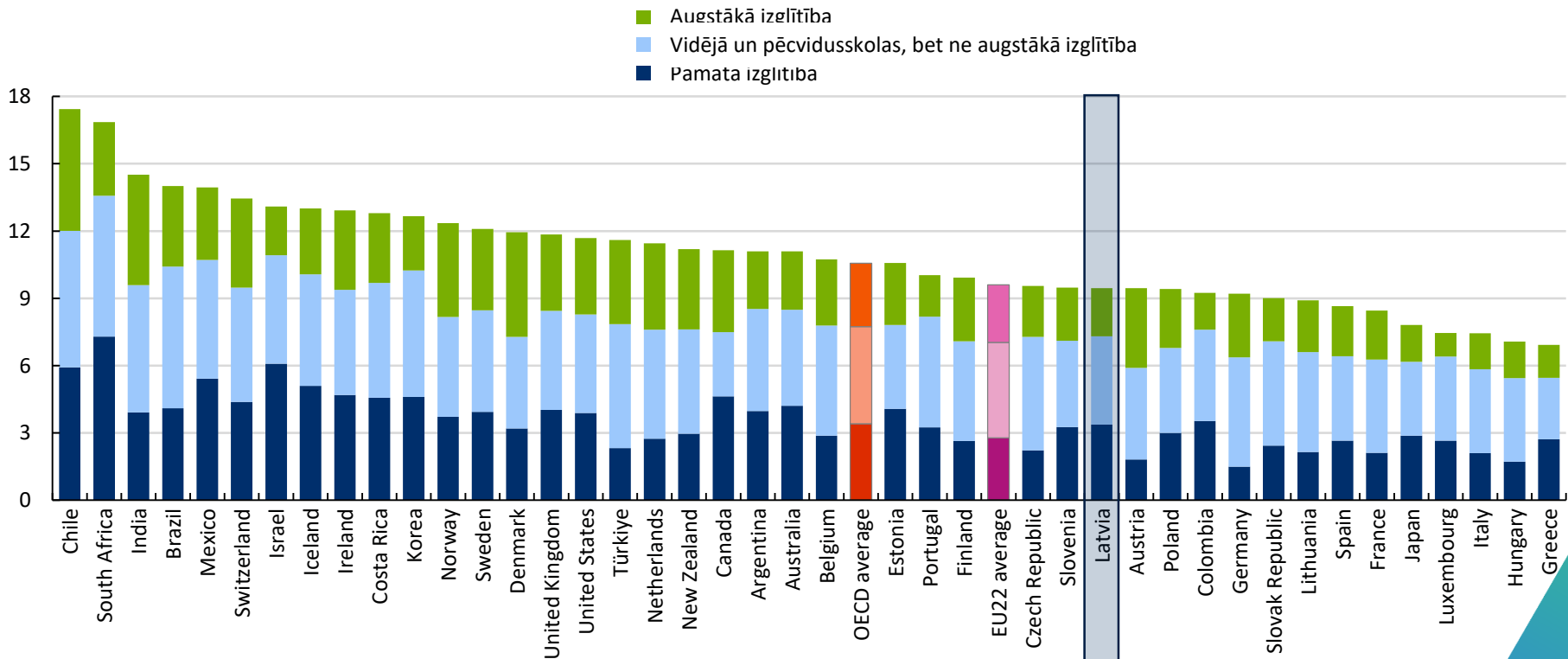

Runājot par valsts izdevumiem, jāsaprot, ka Latvija izglītībai atvēl mazāku budžeta daļu

C4.1. attēls

Izglītībai atvēlētā kopējā publiskā finansējuma procentuālais apmērs izteikts kā kopējo valsts izdevumu procentuālais daudzums (2019.)

Izglītības pārskats Education at a Glance 2022

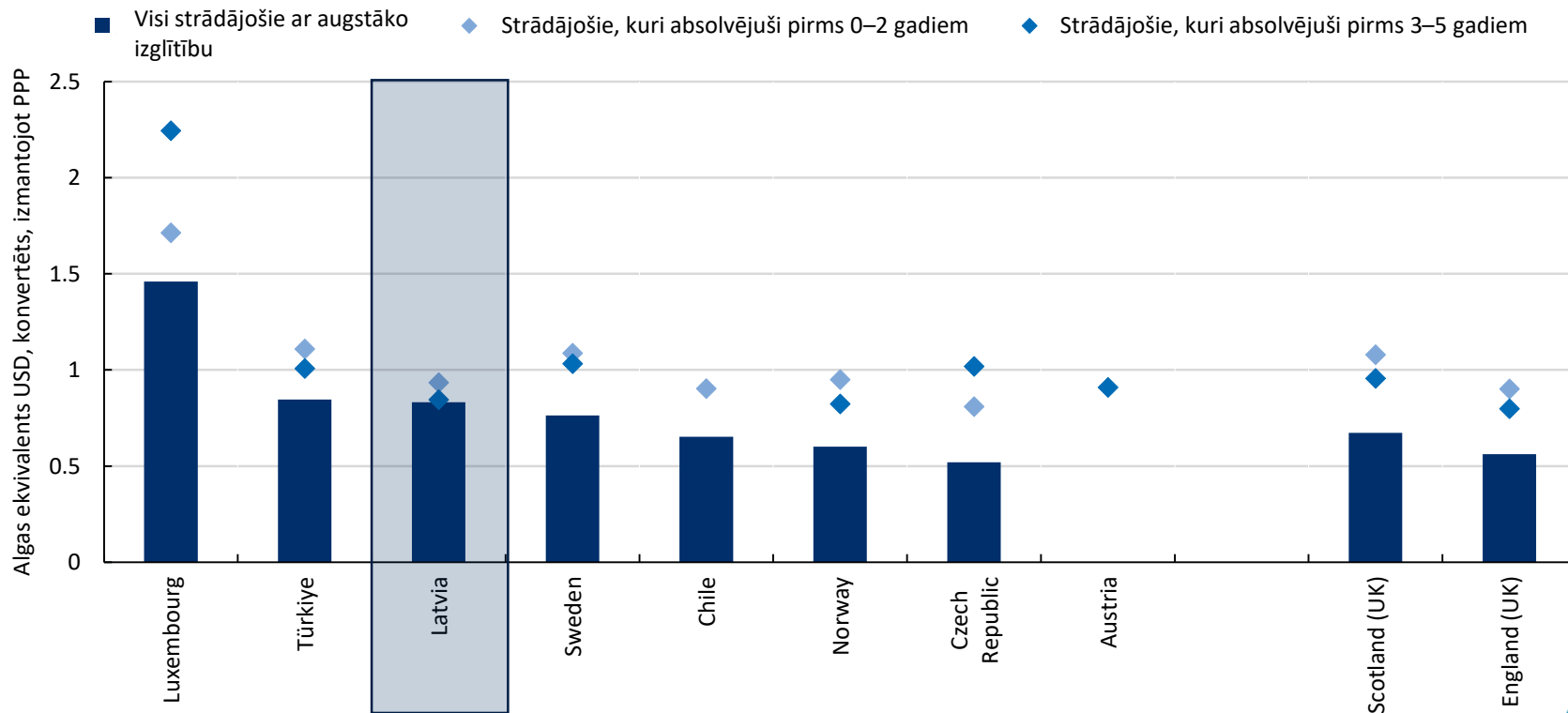
Skolotāju algas un darba apstākļi

Skolotāju likumā noteiktā pamatalga ir zemāka nekā neseno augstskolas absolventu ienākumi, bet laika gaitā tā savu konkurētspēju būtiski nezaudē

D3.6. attēls

Pamatskolas skolotāju pamatalga salīdzinājumā ar augstskolu absolventu ienākumiem, pēc gadiem pēc absolvēšanas (2018.)

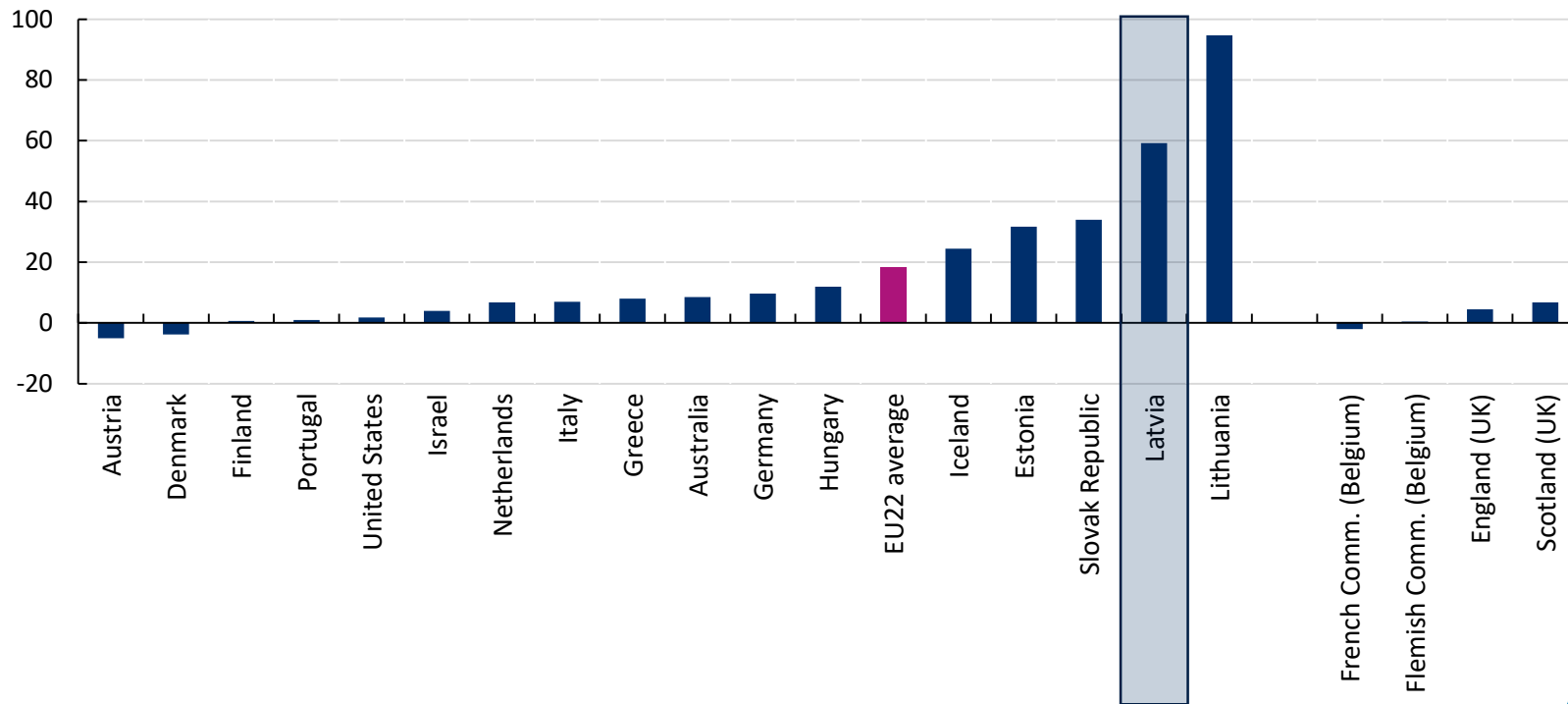

Skolotāju faktiskā alga Latvijā pēdējos gados ir palielinājusies

D3.7. tabula

Izmaiņas pamatskolas skolotāju faktiskajā algā no 2015. līdz 2021. gadam

Gada vidējās algas (ieskaitot bonusus un pabalstus) izmaiņu indekss no 2015. līdz 2021. gadam 25–64 gadus veciem skolotājiem (2015=100), konvertēts nemainīgās cenās, izmantojot privātā patēriņa deflatorus

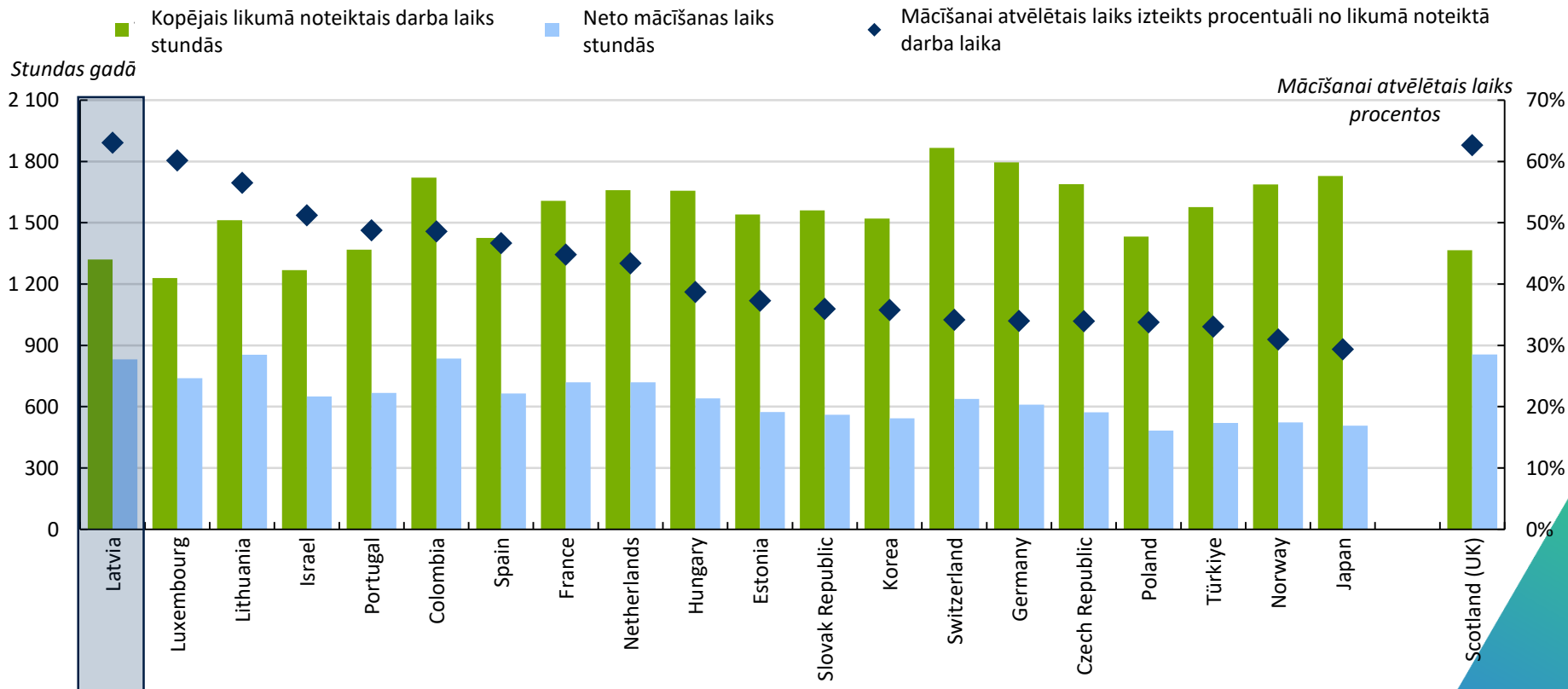

Skolotāji Latvijā mācīšanai atvēl lielāku daļu no likumā noteiktā darba laika

D4.3. attēls

Stundu skaits, ko vidusskolas skolotāji atvēl mācīšanai, un procentuālais mācīšanai atvēlētais darba laiks (2021.)

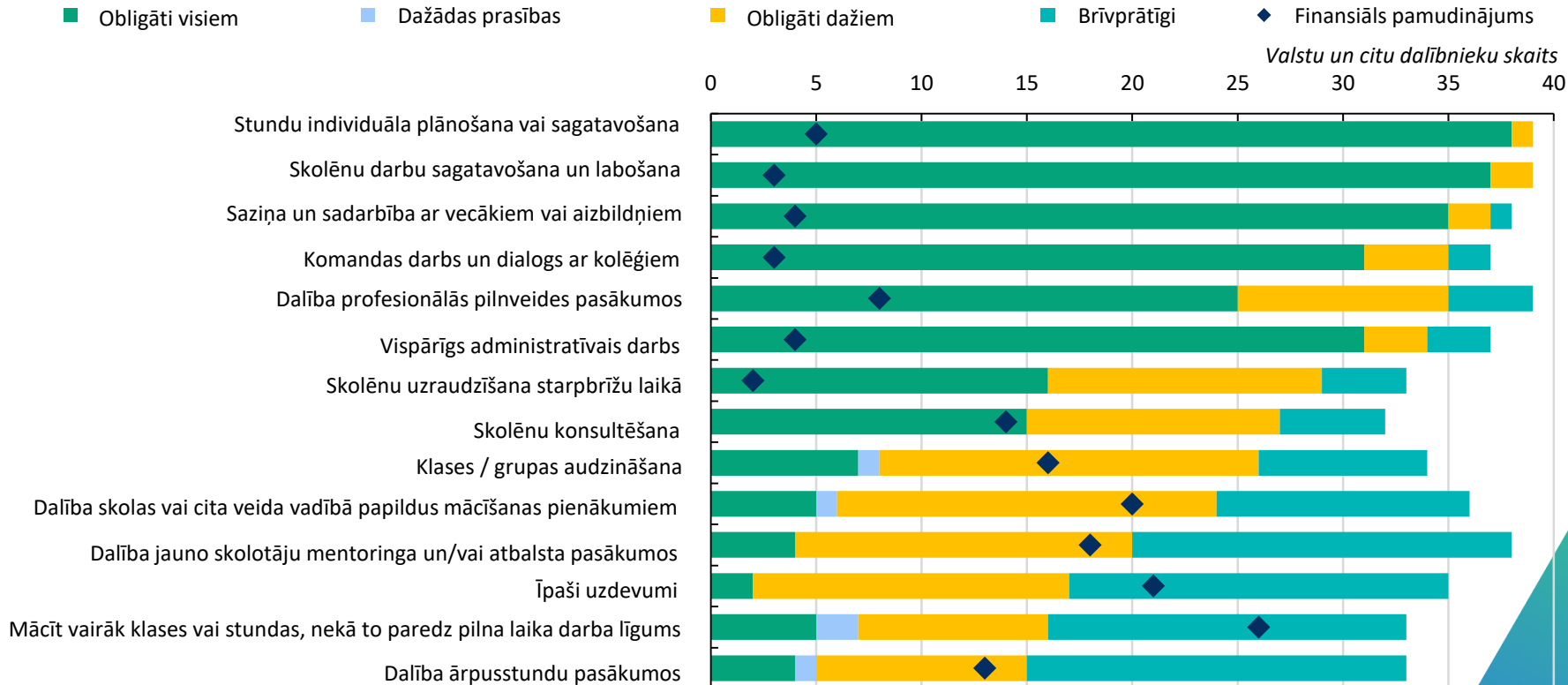

Skolotāju obligāto uzdevumu klāsts valstīs atšķiras

D4.4. attēls

Skolotāju uzdevumi, pienākumi un finansiālie pamudinājumi, pēc uzdevumiem un pienākumiem (2021.)

Paldies!

